

ROOSEVELT PRIPOROČA VELIKO OBOROŽITEV

KONGRES MORA ODOBRTI MORNARIŠKI NAČRT

**Predsednik Roosevelt priporoča kongresu dve ve-
liki bojni ladji. — Na Alaski bo zgrajeno voja-
ško letališče.**

WASHINGTON, D. C., 2. aprila. — Predsed-
nik Roosevelt je mirno pozval kongres, da odredi
naglo ojačenje armade in mornarice, ne glede na
veliki mornariški program, ki bo veljal približno
\$1,156,000,000.

Sredi živahne debate glede povečanja mornari-
ce v senatu je predsednik Roosevelt v zadnjih
dneh priporočal kongresu, da dovoli za oborožitev
na suhem in na morju \$185,000,000.

Predsednik je priporočil naslednji obrambni
načrt:

1. Brez odlašanja je treba pričeti graditi dve
bojni ladji po 35,000 ton, katerih vsaka bo velja-
la \$70,000,000 in bo nadomestila zastarele ladje.
V delu so že štiri bojne ladje. S tem hočejo biti
Združene države v mornariškem oboroževanju na
enakem stališču z Anglijo in Nemčijo, ki vsaka
gradi po pet ladji.

2. Na Kodiak otoku bo zgrajena mornariška
postojanka za \$5,000,000, na Alaski, ki do sedaj
še ni bila zavarovana, pa vojaško letališče, ki bo
veljalo \$1,450,000.

3. Na Midland otoku bo zgrajena postojanka
za mornariške aeroplan, s čimur bo pacifiška o-
bramba podaljšana nad 1000 milj zapadno od
Havajskega otočja. Vojaški inženirji so že pričeli
izboljševalna dela v pristanišču.

4. Na Havajskem otočju bo zgrajena nova po-
stojanka za mornariške aeroplan, dodatna skla-
dišča za municijo in ladjedelnica, v kateri bo pro-
stor tudi za največjo bojno ladjo.

5. Povečana bo zračna obramba Panamskega
kanala.

6. Povečane bodo vladne ladjedelnice, za kar bo
izdanih \$12,752,000. V teh ladjedelnicah bodo
zgrajene bojne ladje in bo dovršen mornariški
program, ki je bil vstavljen po washingtonski
mornariški pogodbi leta 1922.

Vlada je za obrambo dežele izdelala natančen
program, k bo veljal \$2,300,000,000. Treba je
samo še, da kongres dovoli toliko izdatkov, kot
so potrebni za predsednikov program. Toda ta
vsota ne bo takoj potrošena, kajti bojne ladje bo
treba graditi več let.

Zagovorniki predloge za povečanje vojne mor-
narice so prepričani, da bo senat v nekaj dneh odo-
bril predlogo, ki bo takoj poslana v poslansko
zbornico, ki je predlogo že sprejela, da jo ponovno
odobri z nekaterimi premembami, katere je izve-
dla senatska zbornica.

Voditelj večine v senatu, Barkley, je dosegel,
da ne bo noben senator smel o debati glede predlo-
ge za povečanje vojne mornarice govoriti več kot
enkrat in samo 20 minut in ne več kot enkrat po
10 minut za kak dodatek.

Največje nasprotje v senatu vlada proti predlo-
gu za tri bojne ladje po 42,000 ton. Nekateri se-
natorji, ki najbolj nasprotujejo velikim bojnim la-
djam, pravijo, da bi Združene države s tem, da bi
zgradile tri bojne ladje po 42,000 ton, vodile tek-
mo v svetovnem oboroževanju na morju.

Senator Arthur H. Vandenburg je predložil do-
datni predlog, da Združene države ne grade več-
jih ladij, kot po 35,000 ton, dokler se glede tega
ne sporazumejo z državami, ki so podpisale lon-
donsko mornariško pogodbo, katero pa je Japon-
ska zavrгла.

Obrambna zveza Anglije in Francije

KITAJCI ZMAGALI V ZRAKU

**Nad Hankovom so Kitaj-
ci izstrelili 20 japonskih
aeroplanov. — Ljuti bo-
ji so v teku za Tančeng.**

HANKOV, Kitajska, 1. maja. —
Kitajci so izvojevali naj-
večjo zračno bitko, ko je 39 ja-
panskih aeroplanov napadlo
Hankov in bližnja mesta.

Kitajci so izstrelili 20 japo-
nskikh aeroplanov, 12 zasledova-
lih in 8 bombnih aeroplanov.
Kot pravi Associated Press,
se je spopadlo 23 kitajskih ae-
roplanov s 50 japonskimi.

Kitajci so pričakovali zračni
napad na svojo začasno pre-
stolico, ker je bil 39. rojstni dan
japonskega cesarja. Zato so bi-
li Kitajci pripravljeni. Kitaj-
ski letalci so se srečali z japo-
nskimi že izven mesta in so se ž
njimi spustili v boj. Zrak je bil
poln aeroplanov in protizračne-
lopovi so grmeli pol ure.

En japonski bombnik je za-
del šrapnel in ga uničil. Pet le-
talcev se je s padalom rešilo.

Japonski napad je bil v prvi
vrsti namenjen arzenalu v Ha-
njangu in železnim tovarnam,
ki pa niso bile zadete, pač pa
so bombe padale na močno ob-
ljudene kraje in je bilo ubitih
več sto ljudi.

SANGHAJ, Kitajska, 1. ma-
ja. — Za Tančeng, ki se nahaja
20 milj od Lunghaj železnice v
južnem Santungu, so v teku
vroči boji. Kitajci so mesto v
soboto zjutraj zavzeli, toda Ja-
ponci so jim ga popoldne zopet
izrgali iz rok.

PRVI MAJ V MEHIKI

MEXICO, Mehika, 1. maja.
— Ko je Mehika obhajala 1.
maj je po glavnem mestu ko-
rakala prva proletarska arma-
da — okoli 100,000 mož — v
vojaških uniformah.

Predsednik Cardenas je z
balkona predsedniške palače s
španskim poslanikom Felixom
Gordon Ordasom gledal delav-
ske bataljone, ki so nosili uni-
forme, kakoršne imajo španski
republikanski vojaki.

Cardenas je vidno kazal ve-
selje, ko ga je delavska arma-
da pozdravljala s stisnjenimi
pestmi.

Delavci so pokazali svojo od-
ločnost, da so pripravljeni iti
še dalje, z napisom: Delavci ne
morejo doseči svojih pravic s
solzami, temveč s krvjo. Naj-
večji napis pa je bil: "Doli s
kapitalističnim zatiranjem!"

GLAS NARODA NAJSTREBŠI
SLOVENSKE DNEVNE V
VAROCITE SE NA "GLAS
AMERIKI"

ITALIJANSKI AEROPLAN PONESREČIL

**Aeroplan je bil na potu iz
Tirane v Rim. — 19 o-
seb je bilo ubitih. —
Dragulji, vredni nad mi-
ljon dolarjev, so bili u-
ničeni.**

RIM, Italija, 2. maja. — Ko
je italijanski aeroplan, ki je
vozil iz Tirane v Rim, padel na
goro Maranolo, okoli 3 milje od
Foggie, je prišel goreti in u-
bitih je bilo 19 oseb. Pri tem so
bili tudi uničeni dragulji v vre-
dnosti nad milijon dolarjev.

Med ubitimi so: Džaffer Vil-
la, albanski poslanik v Rimu,
Helen Lindheim, 33 let stara
Amerikanka, pet Nemcev, pet
Italijanov, en Grk, en Anglež,
en Argentinec in štiri Italijani.
Potniki so bili večinoma fo-
tografi in časnikarski poročal-
valci ki so se vračali s poroke
albanskega kralja Zoga.

Aeroplan je zašel v gosto me-
glo in je bil izven svoje vrte,
ko je treščil na tla. Trupla so
bila prepeljana v Foggio, kjer
jim je bila izkazana vojaška
čast.

Dragulje je po-lala neka pa-
riška tiskovna agencija, da
izbere poročno darilo za svojo
nevesto. Dragulji so bili veči-
noma uničeni, toda so bili za-
varovani.

Aeroplan je odletel po obi-
čajnem voznem redu ob 10.30
popoldne iz Tirane in se je u-
stavil v Brindisi, kjer je iz-
stopil albanski konzul. Ob eni
popoldne pa je v megli treščil
ob skalo.

STRELA UDARILA V BALON

PARIZ, Francija, 29. aprila.
— V opazovalni balon nad Ma-
ginotovo črto je udarila strela.
Dva častnika sta bila pri priči
mrta, pet vojakov pa težko po-
škodovanih.

Madžarski židje proti za- konu o židih.

Iz Budimpešte se poroča, da
je policija dne 14. aprila are-
tirala okoli 100 židov, ker so
delili letake s pozivom na žide,
da naj na vladne ukrepe o ži-
dih odgovore z bojkotom vseh
javnih prireditve, kakor gleda-
lišč, koncertov, kinov, športnih
prireditve itd. Uprava židov-
ske cerkvene občine v Budim-
pešti je izdala poročilo, v ka-
terem pravi, da ni v nobeni zve-
zi s to akcijo in da stoji strogo
v stran od takšnih protivlad-
nih manifestacij. Kakor piše
katoliško glasilo "Nemzeti Uj-
szag", je policijska preiskava
že končana in je krompromiti-
ranih več šefov budimpeštans-
kih židovskih trgovin.

JAPONCI NE MOREJO NAPREJ

**Japonci priznavajo, da i-
majo le "malenkostne"
uspehe.**

SANGHAJ, Kitajska, 2. ma-
ja. — Japonsko poveljstvo
priznava, da je armada v zad-
njih 24 urah dosegla le "ma-
lenkostne" uspehe proti veli-
kanski kitajski armadi v juž-
nem Santungu.

Nek japonski častnik pravi,
da japonska armada še vedno
naskokuje Tančeng, ki se na-
haja okoli 20 milj severno od
Lunghaj železnice. Japonci so
v petek zavzeli Tančeng s silo-
vitim napadom, da osvetijo
svoj veliki poraz pri Tajer-
čvangu. Kitajci so se ga kna-
lu nato s protinapadom osvo-
jili, toda so ga zopet izgubili
po nekaj urah.

Da pomagajo armadi, ki ne
more nikamor naprej, japonski
aeroplani bombardirajo v veli-
kem obsegu. Bombardirali so
strategične kraje ob Lunghaj
železnici in v dolini Jangceja ter
železnice, ki pelje iz Kantona
proti severu in po kateri dobi-
vajo Kitajci svoj vojni mater-
jal.

Neutrlni opazovalci pa po-
ročajo, da Kitajci navzlic ja-
panskim zračnim napadom do-
bivajo velike zaloge orožja in
municije.

Mohamedanci v severozapa-
dni Kitajski v provinciah Kan-
su in Ningsija so se pridružili
maršalu Čankajšeku in pošilja-
jo vojaštvo na fronto.

HANKOV, Kitajska, 2. ma-
ja. — Vojaški položaj na bo-
jišču se menja z vsakim dnem.
Nikdo ne more vedeti, kako
dolgo se bodo mogli Kitajci dr-
žati proti japonskemu moder-
nemu vojaškemu stroju. Toda
vsled zadnjih velikih zmag v
južnem Santungu so Kitajci
prepričani, da bo japonska vo-
jaška sila zdrobljena.

Japonsko armado na vseh
frontah zaadržujejo, na mnogih
krajih pa so celo Japonci po-
tisili nazaj. Tuji opazovalci
zatrjujejo, da na mnogih krajih
so celo v mnogo boljsem po-
ložaju, kot pa je bila v začetku
vojne pred devetimi meseci.

Za veliko zaupanje v kone-
čno zmago imajo Kitajci tri
poglavne povode in sicer:

1. Japonska armada ima ze-
lo slabo zvezo z ozadjem, kajti
železnice in ceste so razdeja-
ne, poleg tega pa Japoncem ze-
lo nagajajo vstaške čete.

2. Kitajska armada je bila
po početnih porazih okoli
Sanghaja lanske jeseni mnogo
izboljšana, in

3. Ako hočejo Japonci zmaga-
ti, morajo vedno napredova-
ti, naloga Kitajcev pa je upi-
rati in braniti se. Čimdalje bo
trajala vojna, tem boljše bo za
Kitajce. Za umikanje imajo
Kitajci dovolj prostora, ako se
bo še treba umikati.

PRIČELI BOSTE DIPLOMATSKO DELOVATI V OSREDNJI EVROPI

LONDON, Anglija, 1. maja. — Anglija in Fran-
cija, ki ste se trdno zvezali v London-Pariz os, se
pripravljate na diplomatsko in gospodarsko akci-
jo v osredni Evropi ter boste pokazali najmočnej-
šo obrambno zvezo po svetovni vojni.

ŠPANSKA VOJNA BO ŠE DOLGA

**Fašisti priznavajo, da se
bo vojna vlekla še več
mesecev. — Napovedu-
jejo pa zmago za zimo.**

VINAROZ, Španska, 2. apr.
— Španski fašisti sedaj prizna-
vajo, da bo državljanska vojna
trajala še več mesecev, to-
da so prepričani, da bodo ko-
nečno zmagali. Kot pravijo,
bodo zadnji boji za obrežne
provincije Gerona, Katalonija,
Tarrago, Castellon in Valencia.

Zavlačevanje vojne je odvi-
sno le od množine municije, ki
jo bodo mogli dobivati republi-
kanci. Fašistični častniki zatr-
jujejo, da sedaj republikanci
nimaajo dovolj municije in vo-
jaštva, da bi se mogli bojevati
še dalje kot dva meseca.

Ko je general Franco zma-
gal ob rekah Ebro, Gallego,
Cinea, Esera, Noguerra in Se-
gre, je razvrstil svojo armado
za trojno prodiranje proti Bar-
celoni, Volenci in Madridu.

Ker sta še dva meseca poma-
di in dolgo poletje, so fašistični
častniki prepričani, da bodo v
tem času dosegli dve tretini
zmage, pozimi pa končno zma-
go.

Borba za sredozemsko obre-
žje je bila po ločitvi Kataloni-
je od ostale republikanske Špa-
nije razdeljena v dve smeri. Ce-
la fronta je dolga 370 milj. Od
francoske meje pa do izliva re-
ke Ebro se razteza fronta na
razdaljo 215 milj in ima veči-
noma naravno obrambo. Reke
so zelo široke, od 100 do 700
čevljev.

Od Castellon de la Plane pa
do Tenuela je fronta dolga 155
milj.

V nedeljo so republikanci na
več krajih pričeli s protinapa-
di.

HENDAYE, Francija, 2. a-
prila. — Obe španski armadi
počivata, ker so zaradi deževja
vojne operacije že en teden za-
držane. Fašistična ofenziva, ki
je prodrila do Sredozemskega
morja, je zaradi deževja vstav-
ljena.

Artilerija in aeroplani miru-
jejo. Dovož municije je zaradi
blatnih cest zelo oviran.

Severna Katalonija ob fran-
coski meji je dobila tri čevlje
snega.

Ko se bosta prihodnji teden
Hitler in Musolini, ki sta zve-
zana v berlinsko-rimski osi,
razgovarjala v Rimu, bo nova
zveza pričela razvijati svoj pro-
gram, ki vsebuje naslednjih pet
poglavitnih točk:

1. Tesno skupno sodelovanje
med angleško in francosko zrač-
no silo, medtem ko že sodelu-
jeta oba armadna in mornari-
ška generalna štaba.

2. Obe državi boste skupno
pričeli gospodarsko ofenzivo v
osrednji Evropi, da preprečite
Nemčiji, da si gospodarsko ne-
osvoji podonavskih držav. Po
tem načrtu bo Francija, katero
bo finančno podpirala Anglija,
v državah osrednje Evrope,
zlasti na Čehoslovaškem, kupa-
vala velikanske zaloge surovih
žita in petroleja za vojaške na-
mene.

3. V Pragi, Varšavi, Berlinu
in Budimpešti boste nastopili
diplomatično, da odstranite ne-
varnost, ki preti Čehoslovaški
od Nemčije, ki zahteva posebne
prave za nemško manjšino na
Čehoslovaškem.

4. Skupno se boste potrudili,
da bo čimprej sklenjena prija-
teljska pogodba med Francijo
in Italijo, da boste svojo nove
zvezo ojačili s tem, da boste dr-
žali en konec berlinsko-rimski
osi.

5. Skupno se boste približali
Nemčiji, da končate nevarno
tekmovalstvo v Evropi, da znanj-
šate uničujoče izdatke za oro-
žje v vseh evropskih večjih dr-
žavah.

Diplomatska akcija v Pragi,
Berlinu, Varšavi in Budimpe-
šti bo delovala po naslednjem
načrtu:

1. Anglija in Francija boste
skupno prosili predsednika dr.
Beneša, da skuša mirnim po-
tom rešiti problem nemške
manjšine. Kot pravi neko poro-
čilo, je dr. Beneš pripravljen v
tem oziru iti do skrajnosti in
čehoslovaška vlada je tozadev-
ni načrt že izdelala.

2. Anglija in Francija boste
Nemčiji "uljudno" povedali,
kar ji je že znano, namreč, da
obe državi želita, da Čehoslo-
vaška obdrži svojo neodvisnost
in da je Francija po pogodbi
obvezana z orožjem braniti Če-
hoslovaško, ako bi bila napade-
na.

3. Anglija in Francija boste
skušali pridobiti Poljsko in
Madžarsko, da skupno z njima
enako mislite glede osrednje
Evrope. V osrednji Evropi bo-
ste razvili velik gospodarski na-
črt, po katerem podonavske dr-
žave ne bodo toliko odvisne od
Nemčije in bodo bolj tesno pri-
vezane k demokratskim drža-
vam zapadne Evrope.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saks, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
In Kanada .. \$6.00	Za pol leta .. \$3.50
Za pol leta .. \$3.50	Za inozemstvo za celo leto .. \$7.00
Za štiri leta .. \$12.50	Za pol leta .. \$3.50

Subscription Yearly \$6.00

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

ROOSEVELT NA KONVENCIJI D. OF A. R.

Predsednik Roosevelt pozdravlja predsednico organizacije "Hvere ameriske revolucije," katerim je na njihovi konvenciji rekel, da so potomci revolucionarjev in naseljencev zlomili fašistični jarem.

Ko so navalili tanki

Po čudežu na Marni, kjer se je francoski vojski posrečilo ustaviti nalet milijonske nemške vojske proti Parizu in ji zadati udarce, od katerega si ni nikoli več prav pomagala, je bil na zapadnem bojišču konec premikalne voje. Fronta se je pričela penezati v zemljo. Nemška in francoska vojska sta se zakopali v strelske jame na podlagi izkušenj, ki so jih zbrali njuni vojski strokovnjaki med rusko-japonsko in balkansko vojno. Pred strelskimi jami in v teku tednov vzrasle skoraj neprehodne žične ovire, ki so onemogočale neposredne naslednje nasprotnih oddelekov.

Potek vojnih operacij, v katerih se pri napadih na strelske jame izkvarile celo divizije preden so sploh dosegle prve žične ovire, je pokazal, da bo treba za zlonjenje odpora nasprotnika, zaklenjenega v strelskih jarkih, uporabljati nove metode. Nasilne te nove metode naj bi bila artilerija, ki naj s koncentracijskim ognjem razruši žične ovire ter razdene utrjene strelske jame. Iz te naloge se je tudi porodila taktika moderne materialne vojne, pri kateri ima odločilno besedo artilerija, ki je po deset, štirinajst in več dni zapala z hrobovajočim ognjem sovražne postojanke, tako da bi morala po vseh človeških računih poraziti vse v postev prilagajajoče zemljišče. Izkušnje na so pokazale da prenese borec ki se zaveda dolžnosti, več kakor vsi topovi, jeklo in beton.

Zatorej so pričeli vojaški strokovnjaki resno premišljevali o novem strelstvu, ki naj omogoči predor sovražne utrjene linije v taki obliki, da so vražnik ne bo več utegnil zgraditi nove obrambne črte. S to mislijo se je pečal že dolgo pred svetovno vojno avstrijski poročnik Burstyn, ki je izdelal načrt za oklopni voz, ki bi se z motornim pogonom lahko pomikal po bojišču, prevozil strelske jame in podiral žične ovire. Opremljen naj bi bil z orožjem za pešadijsko borbo. Njegovi načrti so ostali v arhivu avstrijskega vojnega ministrstva, enako tudi načrti, ki so bili leto pozneje predloženi nemškemu vojnemu ministru in leta 1913 angleškemu. Starim komisarjem v vojnih ministrstvih so se zdeli vsi ti načrti plod bol-

Istočasno je bila osnovana tudi posebna formacija za novo orožje, nazvana "Težki oddelek kora strojnice." Poveljstvo je prevzel major Swinton. Oddelek je takoj štel okoli 700 mož, sestavljenih po večini iz tehnikov, soferjev in strelecov strojnice. V kratkem je bil oddelek razdeljen na 6 čet, katerih vsaka je imela 25 tankov. Vsega skupaj je naposled bilo 184 častnikov in 1610 mož.

Največja nada, ki so jo polagali Angleži v novo orožje, je bil sistem premikanja "suhozemskih križark," s pomočjo "gosenice." Omogočile so tanku prekoračenje do 2 in pol metra širokih jarkov in vzpenjanje po vzpetinah. "Gosenice" so bile členki premikajoče neskončne verige, ki je imela samo nalogo skrbeti za premikanje vozila, ne pa obremeniti tudi nositi njegovo težo. Orožje je bilo nameščeno v obstranskih oklepnihi stolpih. Z prvimi tanki so se delili v dve skupini. Prvo so tvorili "moški" tanki, ki so imeli po dva oklopna stolpca z dvema 5 em brzostrelno topovoma in tremi streljnicami. Drugo skupino so tvorili "ženski" tanki brez topov, oboroženi samo s petimi streljnicami. Prvi angleški tanki so imeli še posebne jeklene rene ki pa so bili izpostavljeni vsem mogočim poškodbam.

Major Swinton ni odnehal. Naposled se mu je posrečilo pregovoriti poveljnika angleške vojske na zapadni fronti, generala Frencha, da je s posebnim pismom priporočil ministrstvu vojske in admiralitete, naj prične izvrševati načrte majora Swintona. Medtem je bilo v Londonu osnovano ministrstvo za strelivo, ki je prevzelo tudi izdelovanje orožja. Med drugim je vzelo v svoje okrilje tudi odbor admiralitete ki se je bavil z načrti zgraditve "suhozemskih križark." Odbor so prekrstili v odbor za graditev "tankov." Besedo tank so vzeli zaradi nemške špijonaže, ki naj bi mislila, da pripravlja odbor motorna vozila za prevoz vode na bojišče.

Prvi angleški tanki so bili zgrajeni v prvih dneh leta 1916 in prvič so nastopili 2. febr. 1916 pred izbrano publiko, sestajeno iz članov angleške vlade in najbolj odličnih angleških vojaških strokovnjakov. Uspeh prvega nastopa je bil tako zadovoljiv, da je vlada naročila takoj izgraditev 100 tankov.

Prvi tanki so bili dolgi 8 m, široki do 3 m in visoki do 2.7 m. Povprečna teža je znašala 28 ton. Jekleni oklep je bil debel do 12 mm in je čaval posadko pred strel iz pušk in strojnice in pred šrapnelnimi kroglicami.

Vsekakor so Angleži ponosni na to, da se jim je posrečilo, kljub izborni nemški vohunski službi prikriti nastop tankov do prve uporabe na bojišču. Tank je bil smrti sovražnik strojnice s svojimi topi in zaščitnimi strojnimi, skritimi za jeklenim oklepom, enako pa tudi s svojo težo, s katero je brez prizanašanja rušil utrjene postojanke z vzdignimi strojnimi. Njegova slaba stran je bila v prvi dobi razvoja, da ni mogel prekoračiti z vodo napolnjenih jarkov, v katerih je bilo nad pol metra vode ali blata. Prav tako je bil ranljiv od lahkih pehotnih in pijskih topov, kakor tudi za kose granat, če so ga slučajno dobro zadeli.

Sprva so mislili tanke poslati v boj v trdi noči. Taktične vežbe pa so takoj pokazale, da izgubi pehota v noči sredi bojnega polja le prenarzlo vsak stik z napredujočimi vozili. Poleg tega se je pokazalo, da je temni vozi v pravilni, v naprej določeni smeri preko lučnice, razsvetljen od granat. Zaradi tega je bila določena kot najprikladnejša za operacije s tanki prva zora.

Določeno število tankov je bilo odrejeno za to, da se ustavi v zavzetih jarkih in da z ognjem iz obeh topov vzolži jarkov zlomijo še morebitna ognjišča sovražnikovega odpora. Svoja mesta bi smeli zapustiti šele takrat, kadar zase- deli sovražne jame za njimi prodirajoča pehota. Ostali tanki so imeli nalogo prodirati naprej in predreti drugo in tretjo sovražnikovo obrambno črto in se prebiti, če je mogoče, do postojank poljske artilerije in s tem preprečiti otvoritev njene- ga zapornega ognja.

Remarque v svojem znamenitem vojnem romanu "Na zapadu nič novega" omenja, kako strahotno je na nemške vojake v leta 1918 vplivalo angleško napadanje s tanki, pred katerimi skoro ni bilo rešitve. Učinek tankov je bil v dejstvenem in moralnem pogledu velik in je v znatni meri pripomogel k zlomu nemške fronte. Koko so je tank razvil po vojni, to je pa že povsem novo poglavje.

Peter Zgaga

Prejšnjo soboto zvečer je po dolgem času zopet enkrat zapelo po radio slovensko pevsko društvo v New Yorku — "Slovčan".

Pevec so imeli na razpolago eno najboljših in najmočnejših postaj — WJZ.

Peli so pod vodstvom novega učitelja in pevce Mr. Jerrya Koopera.

Oznajeno je bilo, da bodo na programu samo slovenske narodne pesmi, pa sta bili izmed starih samo dve.

Skoro polovico dragocenega časa je vzel himna "Slovčan". Najmanj tri kratke narodne bi bili lahko zapeli namesto nje.

Moje skromno mnenje (ki ni ga pa ni noben pevovodja navdahnili) je tole:

— Če je že nekakšna nepisana postava, da mora "Slovčan" začeti vsako svojo prireditev z zgoraj omenjeno himno, naj bi napravil že vsaj pri radio nastopih toliko izjeme, da bi zapel samo par stihov, nakar naj bi se petje izgubilo v klavirsko spremljavo.

To je moj nasvet, ki pa seveda nikakor ni merodajen.

Tudi Nemčija je praznovala prvi maj.

Toda ta praznik, ki je bil počenja določen kot simbol brepenjenja po svobodi in neodvisnosti delavskega stanu, so praznovali v Nemčiji pod Hitlerjevo pestjo in peto.

Kakšna razlika med sedanjimi prvomajskimi proslavami v Nemčiji in proslavami pred vojno.

Res, da je bil kajzer v gotovem pogledu krivičen gospodar, toda v primeri s Hitlerjem je bil bel očič.

Pred vojno je bil delavec v Nemčiji gospod. To vam bo potrtil vsak rojak, ki si je služil kruh po westfalskih rudnikih. Zaslужek primeren, zdravniška oskrba, starostno zavarovanje, hrana dobra in poceni, po delu vsakovrstna razvedrila.

In kar je glavno — delavec oziroma njihovi zastopniki so imeli besedo.

Ko so se oglasili v rajstagu, je nemški kancler večkrat trepetal pred njimi. Skoro vselej so prodrli s svojimi zahtevami.

Danes pa nemški delavec nima druge pravice kot delati in od svojega zaslужka odrajtovati več kot polovico za Hitlerjeve namene.

In med nešteti dolžnostmi je njegova največja dolžnost, dvigati ob vsaki priliki desno in kričati: "Heil Hitler!"

Tisti, ki ne kriči, je že osumljen. Biti v Hitlerjevi Nemčiji osumljen, pa pomeni skoro istotoliko kakor biti obsojen.

Hitler na poti v Rim. Srečni Italijani! Doslej jim je samo Mussolini trobil v ušesa, kako strašno viteški in junaški so, zdaj pa prihaja k njim Hitler iz daljnega Berlina, ki jim bo isto povedal.

Nisem prerok, toda vem, da se bo v bližnji bodočnosti zgodilo nekaj, kar bo vsem svetu v zadoščenje. Sedanje prijateljstvo med Mussolinijem in Hitlerjem, se bo izpremenilo najprej v prikrito mrzino, iz katere se bo rodilo očitno sovraštvo, ki mu bosta dala duška z orožjem. Šele takrat — ne prej — bo udarila ura odrešitve za nemški in italijanski narod, za vso Evropo in mogoče za ves svet.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300	\$ 29.50	Lir 500
\$ 11.05	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$ 22.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 2000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Na toplašile vojlj zneskov kot zgoraj navedeno, bodi v dinarjih ali lirah dovoljamo to boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za uplato \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.25
\$10.00	\$10.50
\$15.00	\$15.75
\$20.00	\$21.00
\$25.00	\$26.25
\$30.00	\$31.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NOVNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO \$1.00

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

416 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,

naj nakazuje pri pošiljatih okroglo vsoto (npr. \$10.00, \$20.00, \$30.00) dinarjev ali lir, kajti taka izplačila so najhitreje izvršena, poleg tega je pri pošiljanju neokroglih vsot tudi razmeroma draga.

GEORGE C. APOSTLE, Inc. UNDERTAKERS

EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU IN OKOLICI POPOLNI POGREB Od \$125 IN VIŠJE
PREDNO GRETE KAM DRUGAM, OBRNITE SE NA NAS POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJBOLJŠE POSTREGEL PO NAJNIZJIM CENAM
Osobno vas bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo povsod prisotni in dal vse druge pajmante.
NEW YORK, N. Y. 455 W. 43 St. Circle 6-7393
BROOKLYN, N. Y. 219 Atlantic Ave. MAIne 4-7311

Kratka Dnevna Zgodba

ZOFKA VIVODOVA:

POTOVKA MANA — MATI ZA VSE

Bekli smo ji potovka Mana. Pod tem imenom smo jo poznali vsi in vsi smo radi imeli to skromno ženo z osmimi križi na izmehanih ramah.

Mnogo, mnogo let je porivala svoj voziček iz podgorske vasice tja doli v Ljubljano, nazaj pa še malo več, ker so ji bile stotine in napetije. Avto-bus in pa nadloga njenih starih dni sta pred nekaj leti naredila njenemu večnemu potovanju konec.

O, kolikokrat smo jo takole ob sredah ali ob sobotah zvečer nestrpno čakali! Saj smo slutili, da je na njenem vozičku zavitek, ki se ji ga izročili najo-
bližji dragi. Mnogokrat smo ji šli naproti in z velikim veseljem pozdravljali njo in še bolj zavitek, ki so bili tako zadelani z vrečami in skromno povežani. Ona je pa vlekla tiho in vdano svoj voziček obkrožen z vsemi mogočimi rečmi. Čez rano je imela vrv, ki je bila privezana k vozu in tako je vsa sklonjena in trudna od dolge poti, počasi stopala proti svoji kočici.

Takole nam je vozila potovka Mana skoraj do 70. leta vse naše kovčge in vsa pisma tja doli v Ljubljano in zopet nazaj. Nikoli ni ničesar pozabila, nikoli ničesar izgubila. Če smo ji hoteli dati več, kot je računala, nam je denar vrnila.

"Mana, kako je, ste trudni?"
"Ne tako! Čast in hvale bo, da Bogu, da lahko grem."

"Ste kaj jedli v Ljubljani?"
"O, saj sem imela s seboj žgance in zelje, drugega pa ne maram."

In čudno! Stare žence imajo tako rade požirek kave ali žgance dobre juhe — ona je vse to odklanjala. Zaupala je le zelja in žgance, ki jih je sama skuhala doma v peči.

Lansko zimo je bila bolna.
"Mana, kaj vam je?"

"Mislim, da so se mi pljuča vnela; tako me žge tu notri. Naj bo, kakor je božja volja. Pa umrta vendar še ne bi rada."

"Mana, bi malo juhe, ali kaj drugega?"

"O, ne, ne, Bog vam poloj, pa ne maram nič. Malo mleka pijem, pa je dobro. Da bi le bila toliko pri sebi, da bi žgance in zelje lahko jedla, pa bom zopet zdrava."

"Pa požirek žganja ali vina, Mana?"

"Ne, nisem vajena. Nikoli nisem poznala nobenih prebolskov in mi tudi ni zanj. Vidite, pa sem brez njih dosegla

lepo starost, saj bom že osemdeset."

Ko sem jo drugič videla, je že stala pri peči in porivala lonce zelja iz peči. Zjutraj žganec in zelje, opoldne isto, zvečer mleko. To se je vsa leta ponavljalo.

"Zahvaljen bodi Bog, pa sem zopet zdrava. Sedaj mi zopet 'tauba' zelje."

Mislila, da tako skromne in poštene žence kot je bila potovka Mana, nisem več poznala. Z dinarji, ki jih je zaslužila s prevažanjem zavrtkov v Ljubljano in nazaj, si je z leti kupila leseno hišico. Majhna je bila in skromna ta njena koča kot Mana sama. Kadar sem prišla k njej, se mi je zdela, ko da sem v koči, kjer stanuje stara mati Rdeče kapije.

Sama je bila na svetu. Vse ji je pomirilo. Takole ob nedeljah je vzela debele molitve-

ne knjige in brala in molila vse popoldne.

"Mana, kaj čitate?"
"O poslednji sodbi. Veste, kar bojim se umreti, ko je človek tako slab in poln grešnosti."

Pa jo je bila sama dobrotu, same poštenje in delo v Bogu. Leto je minilo, ko je zaspala za večno. Tam pri zidu se stika njen grob s samim zidom v svetlo tihoti. In tako počiva Mana. Nič več ne bo treba tlačiti iz gozda butar in dražja za zimo, z vsem je preskrbljena v ozki, črni krsti. Trudne roke ki so tolikrat porivale voziček na dolgi poti, so tudi našle svoj odmor. In sree, ki se je bala poslednje sodbe, se je umirila.

Ti naša zadnja potovka, s preprosti otroškim in poštenim srcem, petju srečno v deželo — tja onstran.

Narava in kultura v Pekingu

Lanska zasedba Pekinga, sedanjega Pjepinga, Kalgana in Nankavškega prelaza, ki leži med obema tema mestoma, je Japonci napravila za gospodarje Severne Kitajske. S tem so si izgradili v najvažnejšem delu zaščitni nasip proti rusko-mongolskemu beljevizmu.

Kitajski cesarji so zgradili Veliki zid v dobah panskil voju. Karla Velikega in Rudolfa Habsburškega. Ta zid je s svojo dolžino 2500 km in poljojtvijo pri Kalganu najmočnejša zgradba na svetu. Obvaroval naj bi zgodovinsko prestolnico kitajskega severa proti vpadam notranjeazijskih sternih rodov.

Japonska urejuje na modern način vojaški zaščitni pas od vzhoda proti zapadu proti nevarnostim s severa in življenjska žila tega pasu ni zid, temveč 700 km dolga železniska proga, ki vodi iz Pekinga preko Kalgana in Suinana do Paotovčena ob Hoangpuju. Uspešna kitajska ofenziva preko Nankavškega prelaza bi spremenila Peking v bojišče kakor v starih časih in bi napravila nepopravljivo škodo njegovim kulturnim zakladom, kakor udi zakladom njegove širše okolice, do tega pa ni prišlo.

Peking ali Peiping, "mesto mira" se od ostalih kitajskih velenost popolnoma razlikuje. Nanking je bil v modernem kitajskem loga zgrajeno vladno

središče na ogromnem ozemlju starega sedeža Mingov, ki ga je razdeljal taipinski upor. Kanton nima razen nekaterih pagod kot pravo kitajsko trgovsko mesto nobenih zgodovinskih spomenikov, nobene velike zgodovine.

Sanghaj so ustavili Evropej in ima tudi povsod evropsko lice. Tuje je tu gospodar. Kitajci pa le gost. Peking pa se je v stoletjih hranil skoraj nespremenjen. Njegov položaj kot prestolnica največje azijske države, posebno pod vladno mogočih mandžarskih cesarjev, to je od časa tridesetletne vojne dalje, je dal tudi njegovi okolici posebno lice. Narava je pomagala.

Sanghaj leži v enolični ravnini, na močvirnih tleh so Evropej zgradili moderno mesto. Okrog Nankinga se razprostirajo večinoma goli, nizki vrhovi. Okolica Kantona, kjer ni gozdov, je pusta, vse življenje sili tu k vodi. Peking pa okvirjajo na zapadu gozdnate gore, slovite "Zapadne gore", ki se vlečejo z mnogimi dolinami proti gorskemu pasu Nankavškega prelaza. Na jugozapad se nadaljujejo v v šanšijskem gorskem hrbtu. Kakšnih deset kilometrov široka rodovitna ravnina, loči glavno mesto od gozdnatih gor. Cesarji in duhovniki so tu ščitili gozd, ljudje so tu zavoljo tega vse bolj povezani z naravo ne go d drugod na Kitajskem.

V Zapadnih gorah je nešte-to znakov do vrhunca razvite kitajske gradbene umetnosti, svetili in samostanov, ki se v svoji krasi prilagodevajo okolici. Njih imena in sploh imena tod okrog že sama povedo vse: "Samostan neferito zelenih oblakov", "Samostan ležečega Budhe", "Park čiste-ga razkošja", "Gora gozdne-ga venja", itd. Vsaka izmed številnih samostanskih zgradb ima nekaj posebnega.

Mogočna mramorna stopnišča s kamenitimi ograjami vodijo tu do zgradb duhovnikov, skozi krasna dvorišča pridejo do razkošno opremljenih svetlišč. Budhovi kipi se svetijo v zlatu. Globoki zvoki gonga prekinjajo tišino in odmevajo po gorskih dolinah. Vseovsod rastejo bori s slikovitimi vejami, prastari hrasti, ob čudežih kitajske gradbene umetnosti se širi vonj evetlie. Ču-

doviti so razgledi z samostan-skih ploščadi. Ob vznožjih go-ra ležijo cesarski gradovi.

Od zgoraj viditi tu razvaline stare cesarske palače v "Parku popolne vere" ki je bila poletna rezidenca velikega cesarja Hienlunga. Poleg nje spoznaš novo poletno palačo v "Parku starostnega pokoja", ki ga je zasnoval mogočni mandžarski cesar Kwangsi. Oboje so leta 1861 in 1900 oplenile in razdejale francoske ter angleške čete. Samo novo palačo so delno obnovili.

Videti je mramorni most Marka Pola. Peking leži s svojimi visokimi zidovi in stolpi ter rumenkasto svetlikajo-
čimi se pagodami v rahli megli. Opaziti je dolge vrake velibodih karavan, ki potujejo v Mongolijo, ali pa se vračajo iz nje. Prašni oblaki spremljajo njihovo pot. Pogledi gre daleč proti vzhodu preko rade-

vitne ravnine in dozdeva se ti, da vidiš na obzorju bleš-
moria.

Drugačna je severozapadna okolica. Ob vznožju lahno vzhodnih višin zagledaš osem kilometrov od mesteca Nankava grobišča dinastije Mingov. Skazi več visokih lokov stopaš po čudni kameniti cesti, ki jo obdajajo na obeh straneh ogramni zmaji in živali iz kamna. Cesta drži k preprosti grobnici cesarja Jungtoja. V njegovi bližini počivajo dragi cesarji, principi in zadnja velika cesarica. Vojna se je deslej izogibala tega zgodovinskega ozemlja v neposredni okolici pogostega bojnega polja pri Nankayu. Kako bo v bodoče? Verjetno je, da Japonci ne bi sledili evropskemu vzgledu. V bitki pri Mukdenu so o tili cesarski grobovi Mandžurjev kakor oaza nedotaknjeni sredi napadajoče armade maršala Nogija.

KOVINA KOT GUMIJ.

Znanstvenikom se je posre-
dilo združiti lastnosti kovin in gumija. To so doslej tako, da so zvalikanirali kovino z mehkim gumijem. To bo imelo v tehniki velike posledice.

Od te nove iznajdbe bosta zlasti imela veliko korist ladjedelstvo in letalstvo. S pomočjo te nove zmesi kovine in gumija bo namreč mogoče v prihodnje stroje brez šuma in pretresa zasidrati. Tudi bo mogoče železniške vagonne bolj elastično pripenjati enega na drugega. Železniške vagonne bodo poslej lahko delali take, da bodo vsi imeli kolesje iz te nove zmesi. Ob velikih krivuljah kolesje ne bo več tako hreščalo in skripalo, kakor je deslej. Takisto bo pri električnih železniceh na ovinkih v prihodnje odpadla tista cvileča mazilka, ki je deslej šla vsakomur skozi nšesa in zobe.

Poučni spisi:

AM'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Trda vez. 279 strani. Cena \$1.10
Tena knjiga za Nemce in za one, ki so nem-
ščine zmožni.

AMERIKA IN AMERIKANCI. Spisal Rev. J. M. Trunk. (608 strani.) Trdo vezano. Opis posameznih držav; priseljevanje Slo-
vencev; njihova društva in druga zanimiva
ustanove. Bogato ilustrirano. Cena \$5.00

ANGLEŠKO SLOVENSKO BEKILLO. Sosavili dr. F. J. Kern. Vezano. Cena \$2.00

BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40c

BODOČI DRŽAVLJANI naj morda knjžico —
"How to become a citizen of the United States".
V tej knjžici so vsa pojasnila in zako-
ni za naseljene. Cena 35c.

BREZPOSELNIŠTVO IN PROBLEMI SREŠTVA
ZA BREZPOSELNE. 75 strani. Cena 35c.

DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 238 strani.
Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasna. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razčistil svoje delo tako, da bo služilo sigurnemu kot orientacijski spila o denarju. Cena 80c.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK. Spisal Franjo Du-lar. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50
Zelo koristna knjiga za vsakega živiloreja; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike. Cena 70c.

DO GRHIDA DO BITOLJA. 100 strani.
Zanimiv potopis s slikami iz krajev naše stare domovine, ki so Slovincem le malo znani. Cena 70c.

GOVEDOREJA. Spisal R. Legvari. 143 strani. 8 slik. Cena \$1.25

IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani.
Poljudni spis o naravoslovju in svetovnan-situ. Cena 50c.

KOKOSJERJA. Sosavili Valentin Razinger. 64 strani. Cena trdovez 50 Broš. 25

KRATKA SROSKA GRAMATIKA. 68 strani. Cena 30c.

KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVA-TOV IN SRBOV. 95 strani. Cena 30c.

KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urbani.) Vez. Cena \$1.25

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str. Cena 50c.

KUBIČNA RAČUNICA. Trda vez. 144 str.
Navodila za izračunanje okroglega, rezane-ga in tesnega lesa. Cena 75c.

LJUDSKA KUJARICA. najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.

MATERIJA IN ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čer-nogl. 8 slikami. 160 strani.
Nauk o atomih, molekulah in elektronih. Po-ljudno pisana razprava o bistvenih sodobne znanosti. Cena \$1.25

MLEKARSTVO. Spisal Anton Peve. 8 slikami. 168 strani.
Knjiga za mlekarske in ljubitelje mlekars-tva. Cena \$1.00

Kuharske KNJIGE

LJUDSKA KUJARICA

Najnovejša. zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.

KUHARICA

965 navodil. 255 strani. Cena: broš. \$1.25, vez. \$1.50

SLOVENSKA KUJARICA

Najpopolnejša iz-daja, 728 strani. Cena \$6.00

NAROD. K. IZUMIRA. 101 strani.
Poljudni spis najsevernejšega naroda na sve-tu, njegove žive in navade. Cena 40c.

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOB in BE-SEDI. Opisal Fran Erjavec. 224 strani. Broš. Cena 40c.

OBČNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez.
Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno inženjersko ter žele-zničarstvo. Cena \$2.50

ODKRITJE AMERIKE. spisal H. MAJAR. Trije deli: 102, 111, 115 strani. Cena mehko vez. Poljudni in naraven opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c.

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str.
Priloga knjžici, ki vsebuje vse, kar je pri računih in prodaji potrebno. Cena 75c.

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE
Spisal dr. F. Veber. 341 strani.
Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti z glavniimi črtami sodobne filozofije. Cena 70c.

RUSKI REALIZEM. Spisal dr. Ivan Prijatelj. 412 strani.
V knjži so opisani predhodniki in idejni ute-meljitelji te svojevrsne ruske struje. Cena \$1.50

SPOMINI. (Zbirka.) Jože Lavtžar. 213 strani.
V tej knjži ožija naš znan potopisec župnik Lavtžar spomine na svoja brezštevila po-tovanja. Cena \$1.50

SPLOŠNI PODUR, KAKO OBDELOVATI IN IZBOLJŠATI POLJE IN VRTOVE. Cena broš. Cena 50c.

SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVEN-SLOVAR. 148 strani. Cena 90c.

SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str.
Druga polovica knjige vsebuje nemško-slo-venski slovar in kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika. Cena 40c.

UVOD V FILOZOFIJO. Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 75c.

UMNI KMETOVALEC. Spisal Franjo Porše. Cena broš. Cena 50c.

VELIKI VSEVEDEŽ. 114 strani.
Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretno-sti; burke in šalije poskusi; vedeževalna ta-bela; punktiranje; zastavice. Cena \$1.45

VODNIKI IN PREROKI. 128 strani.
Knjiga je izšla v založbi Vodnikove družbe ter vsebuje življenjske možnosti, ki so s svojim delom privedli slovenski narod iz suženjstva v svobodo. Cena 60c.

ZNANSTVENA KNJŽNICA. 78 strani.
Zanimivosti iz ruske zgodovine in naučen opis vojaške reorganizacije zaporoških kozakov. Cena 50c.

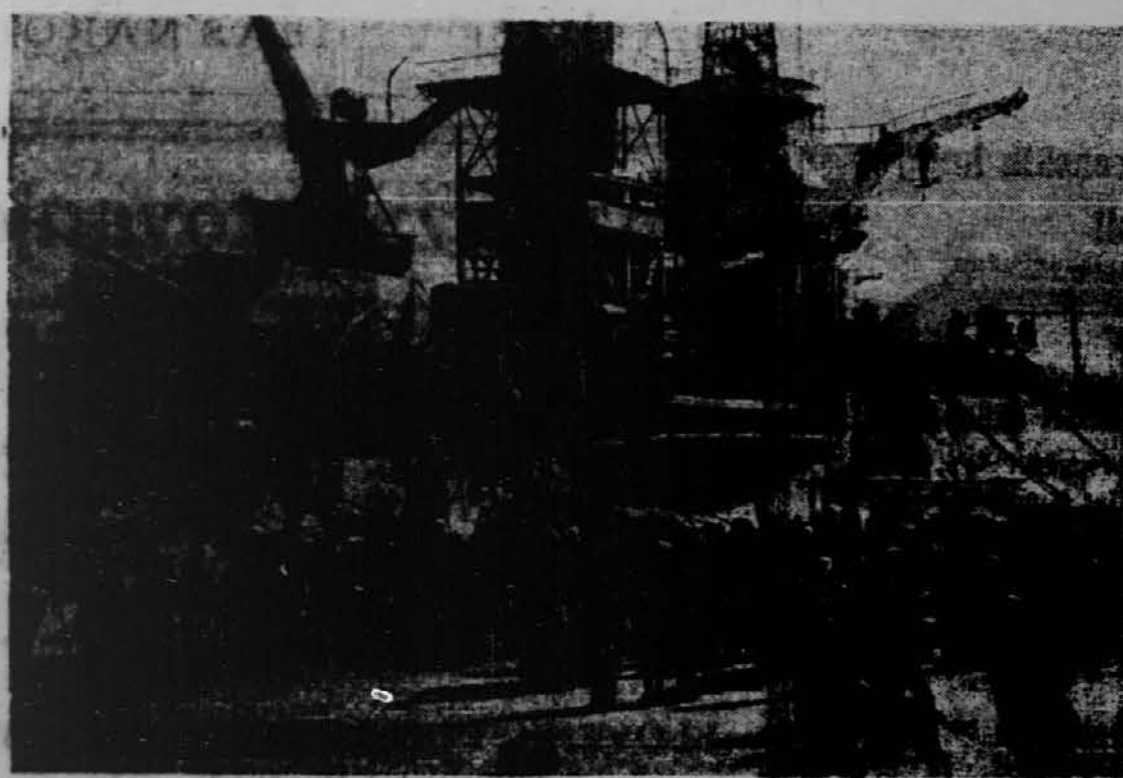
ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 50c.

VERNE DUŠE V VICAH
Spisal Prosper Morinac. 80 strani. Cena... 30 Eden najboljših spisov francoskega mojstra, vzeta iz našega kmetijskega življenja.

VOLK STOKORNİK (spisal Franjo Morinac; 8 slikami) \$1.00
Trda vez. 1.20

ZADNJI DNEVI NESREČNEGA KRALJA 60c

POVRATEK AMERIŠKE VOJSKE IZ KITAJSKE

Na bojni ladji "Utah" se je iz Sanghaja na Kitajskem vrnilo 600 ameriških vojakov. Slika nam predstavlja izkrečanje v San Diego, Cal.

ŠKRJANČEK

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Globoko ginjen bere Gunmar te vrste. Mnogo majhnih dogodkov mu pride v spomin, iz katerih je govorila velika ljubezen moža, katerega je tako visoko cenil. Boli ga, da ga nikdar ni enkrat ni mogel imenovati očeta.

Dolgo sedi zatopljen v globoke misli, dokler ne zazvoni zvonec, ki ga opozori, da je kosila pripravljeno. Le nerad vstane. Toda ve, da mora opraviti še več drugih svojih dolžnosti.

Zopet misli na Hermo, svojega junaškega škrjančka, ki se je tako hrabro boril za njegovo lastnino. To ji je hotel poplačati s svojo ljubeznijo, s svojo hvaležnostjo. Od sedaj bo uboga učiteljica njegova plosna gospodinja. Nič ga več ne ovira, da nastopi dedščino svojega očeta. In nikdo mu ne dedščine ne more oporekati.

Vstane, se maglo pripravi in gre. Ko vstopi v obednico, zagleda Anito, Hermo in otroka. Baronica Seebachova, Inga in Kurt so se oprostili. Sedeli so v svojem stanovanju in v velikih skrbih premišljevali, kaj jim je sedaj storiti. Niti najmanj ne dvomijo, da od Gunmarja Lundstroma ne morejo pričakovati nikake priznanih pravic.

Kurt stoji pred se. Zdaj valja od sedaj naprej delati in se posvetiti kakemu poklicu. To pa ni bilo prav nič po njegovi želji. Ve tudi, da kakšnega posebnega dela ne more opravljati. Mogoče je res najboljša, da si poišče kako bogato nevesto. Toda za to mora najprej napraviti doktorat, ker toliko je vedel, kaj drugega na tehniko ni mogel ničesar položiti.

Ko vsi trije v velikih skrbih razmišljajo o svoji pravni zavistljivi usodi, sede spodaj Anita, Hermo in Gunmar z obema otrokoma pri mizi in se veseli, da morejo biti sami med seboj in da se jim ni treba na nikogar ozirati. Otroka govorita po svojih srčnih željah, četudi ju nikdo ni posebno poslušal. Gunmar more brez vsake zadrege gledati Hermo, Anita pa se po svoji moči zabava z otrokoma, da pogledi med obema zaljubljenecema niso moteni. Anita je bila zelo razumna družabnica in je sedaj hotela Gunmarju poplačati, kar je storil dobrega za njo.

V kratek odmer razgovora pravi Anita: "V resnici obdunjam vaše junaštvo, da ste skočili čez ograjo. Eno uro prej ste mi še rekli, da se tega ne bi upali brez posebne potrebe."

Hermo zelo zardi.

"Bila sem pač v veliki sili, Anita. Baronica Seebachova je kričala za menoj: 'Držite tata!' spodaj pa je Kurt razširil svoje roke in me je hotel vjeti, da bi mi vzel ovitek. Ker pa ste mi rekli, da ovitek ne sme priti v nobene druge roke kot v roke gospoda ravnatelja Lundstroma, tedaj mi ni preostalo drugega, da ga prinesem na pravi kraj, kot da skočim čez ograjo v dvorano. Drugače bi mi bil Kurt ovitek iztrgal iz rok."

"Mogoče sem se obnašala zelo neumno, toda nisem vedela, kakšnega pomena je vsebina ovitka. Drugače ga ne bi nosila tako, da bi ga mogel vsakdo videti. Hvala Bogu, da mi ga baronica Seebachova in baron Fuchs nista iztrgala iz rok, drugače bi ga na mestu vnela, kaj ne?"

Gunmar ne umakne svojih oči od Hermo.

"To bi se prav gotovo zgodilo, gospoica Hell, toda Bog tega ni dopustil. Kadar je kaj na svetu prav posebno zamotnega in težavnega, tedaj pošlje Bog angela, ki razreši zamotane vzele."

Hermo se v zadregi smeje.

"S tem vendar nečete reči, da sem jaz angel?"

"Vendar nečem tega samo reči, temveč odločno potrditi. Veliko žrtve ste mi prinesli, ko ste skočili čez ograjo, četudi mi je vsled strahu srce skoro zastalo, ko sem vas videl skočiti. Hvala Bogu, da se niste mnogo poškodovali. Toda zaradi mene ste morali prenesti bolečine in tega vam ne bom nikdar pozabil."

"O, saj ni bilo tako hudo!" se Hermo brani.

"Pa pri vsem tem hudo dovolj, da ste v svoji skrbi izgubili svojo zavest."

"Da, malo sem izgubila svojo zavest in te slabosti se sramujem. Toda mnogo bolj je bila to posledica strahu, da bi padla v roke baronu Fuchsu, kot pa bolečine. Pravzaprav je bilo prav, da prej nisem slutila, kako vrednost je imel za vas ta ovitek, potem bi komaj mogoče v trahu, da ni ovitek kdo vzame, tako počasi prišla skozi to."

Kosilo je končano in Anita pravi kratko, da bo otroke spravila v posteljo in da Hermo se ne sme s svojimi bolečinami nogami iti po stopnicah.

"Gospodu ravnatelju delajte še nekaj časa družbo, Hermo, kmalu pridem zopet nazaj in bomo še vsi skupaj nekaj časa govorili."

Hermo hoče presenečena poskočiti. Ima namreč občutek, kot da na noben način ne sme sama ostati s svojim pravi ljubljenim princem. Toda Anita jo zelo odločno potisne na stol.

"Kar tiho! Sedite! Niti ganiti se ne smete, dokler ne pridem. Gunmar, vi boste skrbeli za to, da se ta lahkomisljenka ne bo ganila iz sope, dokler zopet ne pridem."

Gunmar Anito hvaležno pogleda.

"Prisežem, da je ne bom pustil iz sope," pravi resel.

Anita odide z otrokoma, Hermo pa sedi v veliki zadregi na svojem stolu in gleda v vrata, za katerimi so izginili Anita in otroka. Gunmar stoji k njej.

"Mirno sedeti je za vas zelo težavno, kaj ne, gospoica Hell? Hermo se ga ne upa pogledati. Kaj bo napravila, ako jo zopet tako pogleda kot prej? Prav gotovo bo napravila kaj zelo neumnega in se bo potem sramovala."

"O, Bog, prav nič ni potrebno, da me je Anita pustila tukaj sedeti. Svoja učenca bi mogla ravno tako spraviti v posteljo."

Gunmar jo ginjen pogleda.

"Ne, zelo potrebno je bilo, da ste tukaj ostali. Anita je to dobro spoznala."

V njen obraz stopi nekaj kot odpor.

"Toda prosim, nikar ne dopustite, da bi vas jaz zadrževala od vašega dela. Prav gotovo imate kaj važnejšega dela, kot pa stražiti neumno dekle, do ostane na svojem stolu. Prostovoljno vam obljubim, da se, dokler se Anita ne vrne, ne bom premaknila s svojega stola. In s tem ste vi razrešeni svoje naloge."

Iz Slovenije

NA 5 MESECEV OBDOJE POŽIGALEC.

Že večkrat smo omenili, da so vsako pomlad gozdni požari na dnevnem redu. Tudi letos je bilo že javljenih mnogo takih požarov, ki groze učiti o grozno gozdne kompleksne in ki jih je zelo težavno ugasiti. Te požare navadno zanetijo otroci, ki se igrarajo po gozdocih in lahkomiselni kadileci, ki mečejo cigaretno ogorke brez previdnosti v stran. Da bi pa kdo iz razposajenosti zanetil gozdni požar, je prav redek primer v gasilski in kriminalni kroniki.

Tam v gozdu v bližini Zvir na Gorenjskem je 23. marca začel goriti gozd Franceta Dolence. Gozd je bil zasajen z mladimi smrekami. Požar sta na srečo opazila lastnik Dolence in Fr. Kleindinst. Uničenih je bilo po požaru le 23 mladih smrek. Tega požara so obravnavali pred kazenskim senatom. Obtoženi je bil 25-letni pokovski pomočnik Mirko Čerčanovič, doma iz Jurovčaka pri Čakovcu, na zadnje zaposlen v Ljubnem. Sam je priznal dejanje in krivdo, izgovarjal pa se je, da je bil nekoliko vinjen in da je iz razposajenosti v gozdni dolinici, kjer je bilo mnogo dračja, zažgal travo. Priča Fr. Kleindinst je neposredno opazoval obtoženca, kako je zažgal in nato pobegnil. Požar bi bil napravil ogromno škodo, če ga ne bi hitro pogasili. Obtoženec je bil zaradi zločina požiga obsojen na 5 mesecev ječe. V kazenski se je vstrel preiskovalni zapor od 25. marca naprej. Obtoženec je po daljšem oklevanju kazni sprejel.

DRZEN ROPARSKI NAPAD PRI KRANJU.

Eržen Janez iz Pangerta je dobil pri notarju Sinku izplačano doto v znesku 3000 dinarjev. Napolnil se je s kolesom v Kranj, da bi si nakupil nekaj potrebščin. Kupil si je pa samo spodnje bluze. V Kranju se mu je namreč kmalu pridružil Škrabelj Vinko s Trate pri škofjeloškem kolodvoru. Obiskala sta več gostiln v Kranju. Nazadnje sta bila v Križnarjevi gostilni v Stražišču. Od tu se že precej vinjena vračala

proti Škofji Loki. Komaj sta dospela do kovača v Stražišču, je Škrabelj od Eržena zahteval 50 din, češ da nima nič denarja. Eržen se za njegovo zahtevo ni zmenil, ampak je obrnil kolo in se odpeljal nazaj, da bi se vrnil domov po bližnji, ki pelje mimo Križnarjeve gostilne. Ko je došel do Križnarjevega vrta, je nekdo pridrvel za njim s kolesom, sunil vanj od strani, tako da je Eržen padel, neznanec pa nanj. Neznance se je hitro pobral, skočil na kolo in pobegnil. Eržen je pretipal svoje žepne in ugotovil, da mu manjka delavska knjižica in ves denar, ki ga je imel v njej. Ker človeka, ki se je zaletel vanj, v naglici ni spoznal, je šel v bližnji Križnarjevo goštilno, kjer so mu povedali, da niso videli nikogar drugega kakor dotičnega, s katerim sta bila prej v gostilni. V upravičeni sumnji, da mu je denar vzel Škrabelj, se je Eržen napolnil kolenju na dom na Trato, kjer je zahteval denar nazaj. Škrabelj pa mu je pripravil sprejem s polenom ter z njim Eržena poslušeno premlatil, nato pa vrzel iz hiše. Eržen je seveda takoj šel k orožnikom v Škofjo Loko, ki so Škrabelja takoj zaprli.

Pri zaslišanju je dolgo časa odločno tajil. Ko so mu pa napad in tatvino dokazali s tem, da je plačal svoj dolg pri Antonu Hafnerju s stotakom, ko prej ni imel nobenega denarja, je začel počasi priznavati. Pri hišni preiskavi so orožniki našli Erženovo delavsko knjižico in 1000 din. Škrabelj je nato povedal, da je 1000 din dal shraniti svoji sestri, nekaj kovancev pa je zakopal v zemljo. Orožniki so vrnili Erženu 2085 din, manjka pa še vedno okrog 700 din. Škrabelj premišlja sedaj svojo usodo v zaporih okrajnega sodišča v Škofji Loki.

OBDOJE TATINSKA DRUŽBA.

20. aprila je bila pred velikim senatom okrajnega sodišča v Celju razprava proti 24-letnemu brezposelnemu briselskemu pomočniku Cvetku Ivanu, 20-letnemu G. Franceu, 21-letnemu delavcu Rozmanu Jožetu iz St. Pavla pri Prepodu. Obtožnica navaja, da so prvi trije že v svoji mladosti povsem pokvarjeni, kar kaže veliko število zločinov, ki so jih izvršili deloma skupaj, deloma posamezno, dočim sta ostala dva obdolžena prikrivala tatvino in celo od njih sprejela ukradene stvari. Cvetko Ivan se je leta 1932 izučil in bi moral delati brivski pomočniški izpit. Ker je potreboval denar, se je v noči 25. febr. splazil skozi podstrešno okno na podstrešje hiše Veceja Antona v Latkovi vasi. Oborožen s sekuro se je pritihtal v pritličje, da bi ukradel denar. Veceja 80-letna mati Terezija pa je bedela in molila rožni venec, ko je slišala ropot v veži. Opozorila je svojega moža, ki je stopil v vežo. Cvetko je takoj poizkusil svojo srečo in navlil nanj s sekuro in z besedami: Smrt ali denar! Vecej, stara, toda tiška korenina, pa je Cvetka sunil, medtem pa je že napadalec zamahnil s sekuro proti Veceju Martinu in ga zadel na levo stran prsi. Nato je zbežal. Ker je bila to noč trdna tema, seveda Vecej Martin ni mogel spoznati vlomileca. Cvetko se je izdal šele letos, ko je bil aretiran zaradi številnih drugih vlomnih tatvin. Na razpravi je Cvetko v svojem zagovoru dejanje priznal. Lansko jesen v mesecu oktobru pa je Cvetko, va družba kradla kar na debele. Cvetka in mladoletnega G. Francea je neki "pobornik" za komunistično Španijo tako navdušil, da sta hotela v Španijo. Prišla sta že do Susaka, odkoder pa so ju poslali nazaj. Nato sta začela s tatvinami. V noči od 11. na 12. oktobra sta z Rozmanom Josipom zagrešila v Latkovi vasi tri tatvine v tovarni "Cosmanos" v St. Pavlu pri Prepodu. Sodišče je obsojilo Cvetka na 1 leto in 10 mesecev ječe, G. Francea na 1 leto ječe, Rozmana na 7 mesecev ječe, Čebana na 10 dni, Basleha na 2 mesece in 10 dni ter na 600 din denarne kazni, pogojno za dobo treh let.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO:
Pueblo, Peter Culig, A. Saffie
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevel
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Ramblich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Mth. Waršek

MARYLAND:

Kittymiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN:
Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Gouze, J. Lukanien
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Poyše
Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA:

Roundup, M. M. Panfian
Washoe, L. Chamga

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick
NEW YORK:
Gowanda, Karl Strnišha
Little Falls, Frank Masle

OHIO:

Barberton, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:

Oregon City, J. Koblar
PENNNSYLVANIA:
Bessemer, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brezovec
Coudersville in okolica, Mrs. Ivana Kupnik

Kupnik

Export, Louis Supančič
Forest City, Math Kamin
Fr. Blodnikar

GREENSBURG:

Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferencak
Johnstown, John Polanz
Krayn, Ant. Tauzelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zust
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schifrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Allis, Fr. Skok
Sheboygan, Joseph Kakež

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tauchar
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, katero je prejel. Zastopnike toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

SVETOVNA RAZSTAVA V NEW YORKU

V nedeljo, 1. maja so se na prostorih newyorške svetovne razstave, ki bo otvorjena prihodnje leto, vršile predotvorne priprave, katerih se je udeležilo nad pol milijona ljudi. Svečanosti je otvoril Grover Whalen, predsednik odbora za svetovno razstavo. Bilo je več koncertov, nato pa so korakale razne skupine z godbo na čelu. Slovence je zastopal Mr. Anton Svet, ki je nosil slovensko zastavo v spremstvu svoje sestre Frances. Oba sta bila v narodnih nošah.

Prihodnjo nedeljo, 8. maja, pa bo zopet nova proslava, ki se prične ob 6.15 zvečer z godbo in petjem. Zatem pa pride velika razsvetljava z raketi, ki se prične ob 8.30. To bo največja razsvetljava te vrste, ki jo je New York še kdaj videl.

Vstopnina je brezplačna. Na razstavišče se lahko doseže s BMT subway, prestopite na Queens Plaza na Flushing vlak in se peljite do 111. ceste postaje. Iz Ridgewooda pa lahko vzamete iz Fresh Pond R. Flushing karo do Fair Grounds. Tam vpoštevajte znamenje, označujočo Administration Building.

KRETANJE PARNIKOV

SHIPPING NEWS

4. maja:
Normandie v Havre
New York v Hamburg

6. maja:
Vulcania v Trst

10. maja:
Bremen v Bremen

11. maja:
Queen Mary v Cherbourg
Hansa v Hamburg

12. maja:
Champlain v Havre

14. maja:
Rex v Genoa

18. maja:
Normandie v Havre
Europa v Bremen

21. maja:
Saturnia v Trst

25. maja:
Queen Mary v Cherbourg

27. maja:
Lafayette v Havre
Bremen v Bremen

28. maja:
Conte di Savoia v Genoa

1. junija:
New York v Hamburg
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre

3. junija:
Europa v Bremen

4. junija:
Roma v Genoa

7. junija:
De France v Havre

8. junija:
Queen Mary v Cherbourg
Hansa v Hamburg

11. junija:
Rex v Genoa
Columbus v Bremen
Champlain v Havre

15. junija:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Bremen v Bremen

18. junija:
Normandie v Havre
Bremen v Bremen

18. junija:
Conte di Savoia v Genoa
Aquitania v Cherbourg

21. junija:
Lafayette v Havre
Europa v Bremen

22. junija:
Queen Mary v Cherbourg
De France v Havre

25. junija:
Vulcania v Trst

29. junija:
New York v Hamburg
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg

2. julija:
Bremen v Bremen
Champlain v Havre
Rex v Genoa

VSE PARNIKE

in LINIJE

ki so važne za Slovence zastopa:

SLOVENIC PUBL. CO.

YUGOSLAV TRAVEL DEPT.

216 W. 18th St., New York, N. Y.

SPOMIN NA STARO DOMOVINO

"NAŠI KRAJI"

ZBIRKA 87 SLIK iz vseh krajev Slovenije. V finem bakrotisku na dobrem papirju, v velikosti 5x7 1/2 inčev

Ta krasna zbirka, vas stane samo \$1

SPADA V VSAKI SLOVENSKI DOM

Največja zaloga slovenskih knjig v Ameriki!

V knjigarni "Glas Naroda" lahko dobite vsakovrstne slovenske knjige naših priznanih pisateljev: Cankarja, Tavčarja, Jurčiča, Preglja, Kmetove, Milčinskega, itd. V zalogi imamo prevode del svetovnoznanih mojstrov: Gospodarske, gospodinjke in poučne knjige. Igre, pesmi, semljevide.

Ljubitelji lepe knjige naj pišejo po cenik knjig, ki jih imamo v zalogi.

GLAS NARODA (Dep. K) 216 W. 18th Street, New York

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

Važno za potovanje

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potreben, da je poučen v vseh stvarih. Veljda nam dolgoletno skrbno delo, da vam zagotovimo najboljše pogoje in tudi vse potrebne preiskave, da je potovanje neobstoječe in hitro. Če se ne upate obrniti na nas za naša posla.

Na prebršimo vas, bodi preden se povratno dovoljenje, potni list, vize, in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker pranje se dobi in Washington povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, tri najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in zagotavljanje vam, da boste porabili in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.